

GENTSE MEMORIEDAGEN: 9-10-11-12-13 JANUARI. (AANVULLINGEN)

9 Januari 1580

Geboorte in Gent van Daniël Heins.

Hij zou gedurende 52 jaar Professor zijn aan de Universiteit van Leiden, iets wat toch een hele prestatie is. Volgens de gebruiken van die tijd werd ook zijn naam “gelatiniseerd” en hij is dan ook beter bekend gebleven als Heinsius.

Daniël was nog geen volle 3 jaar toen zijn vader, Griffier bij de Raad van Vlaanderen en hervormingsgezinde, uitweek en na enkele omzwervingen zich vestigde bij onze Noorderburen. Daniël was bijzonder begaafd en deed schitterende studies. Nauwelijks 18 jaar oud gaf hij reeds les in de Griekse literatuur.

In 1603 werd hij docent aan de Universiteit van Leiden en in 1609 Hoogleraar, iets wat hij zou blijven doen tot aan zijn dood in 1655.

Hij was trouwens niet de enige hoogleraar in Leiden van Gentse origine, zo Walaeus, anders gezegd Antoon De Waele, in Gent geboren 7 jaar vóór Heinsius. Ook nog Johannes van de Kerckhove, beter gekend als Polyander, die geboren werd uit Gentse ouders die het als hervormden verkieslijk gevonden hadden zich te vestigen in Metz. Ook de Gentenaar Jacob van Zevécote studeerde aan de Universiteit van Leiden en werd Professor aan deze van Harderwijk. Heinsius was niet alleen een gerenomeerde filoloog, hij was eveneens een zeer gewaardeerde dichter die zijn werken zowel in het Nederlands als in het Latijn schreef. Wegens zijn “Lofsanck van Jesus Christus” in statige alexandrijnen wordt hij beschouwd als de grondlegger van de Nederlandse religieuze dichtkunst.

In 1612 bracht hij een bezoek aan zijn geboortestad waar hij zijn toen 16-jarige neef Jacob van Zevécote ontmoette. Hij inspireerde deze laatste tot het schrijven van zijn eerste dicht in het Nederduits. Graag was neef met nonkel meegegaan naar Leiden, maar vader Van Zevécote vond dit nog wat te vroeg en zond zoonlief naar de Universiteit van Leuven. Dertien jaar later zou Van Zevécote onder de titel “Verachtinge des Doots” een vertaling maken van “int Latijn beschreven door den Edelen en Wijtvermaerde Daniël Heins.”

Heinsius heeft nooit zijn Gentse origine verloochend en ondertekende sommige van zijn werken met het pseudoniem “Theocritus a Ganda”.

Wat de uitstraling van Gent ook ten goede kwam was het feit dat Heinsius algemeen bekend werd als “De Gentse Nachtegaal”. Nachtegaal die zijn laatste liedje zou fluiten op 25 Februari 1655. Hij was toen 75 jaar oud.

9 Januari 1618

Wenceslas Coebergher wordt aangesteld als Algemeen Beheerder over de Bergen van Barmhartigheid over het gehele land.

Deze Antwerpse schilder, architect, ingenieur werd geboren in 1561 en overleed in 1635. Hij had in Italië de werking van de “Bergen van Barmhartigheid” gezien en kreeg toelating van Albrecht en Isabella om in de Spaanse Nederlanden dergelijke instellingen in het leven te roepen. Hij bouwde o.m. de “Berg van Barmhartigheid” in Gent en de Augustijnenkerk in Antwerpen.

Wenceslas Coebergher 1561-1635.

Hij was ook de drooglegger van de Moeren in de streek tussen Veurne en Winnoksbergen.

9 Januari 1624

De bliksem slaat in op de toren van de St-Niklaaskerk.

9 Januari 1680

Plechtige Intrede van Mgr. Van Grobbendonck.
Zie ook Ghendtsche Tydinghen 2002 - N° 5 - p. 307

9 Januari 1786

Edict van Jozef II waarbij de Vrijmetselaarsloges beperkt worden tot deze in de provinciehoofdplaatsen.
Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2001 - N° 5 - pp. 323-324

9 Januari 1826

Jozef Van Crombrugge legt de eed af van Burgemeester van Gent.
Te dier gelegenheid wordt de Kouter voor de eerste maal met gas verlicht.

9 Januari 1829

Stichting van de “Compagnie Commerciale de l’Escaut et de la Lys” met als doel de afzetmogelijkheden van de industriële producten uit de beide Vlaanderen te vergroten en de aanvoer te Gent van grondstoffen uit den vreemde veilig te stellen.

9 Januari 1838

Geboorte van Emile Moyson.
Zie “Ghendtsche Tydinghen” 2011 - N° 1 - pp. 85-86

9 Januari 1902

Dood van Gustaaf Rolin-Jacquemyns.
Deze liberale advocaat was leerling geweest aan het Atheneum waar hij behoorde tot de groep die onder de invloed stond van Heremans.

Hij was medestichter van het “Institut de Droit International” en was jarenlang raadgever van de Koning van Siam.

Voorzitter van het “Van Crombrughe’s Genootschap”.

Van 1878 tot 1884 was hij Minister van Binnenlandse Zaken”.

Wie maakt er al eens geen fouten? Toen hij in 1878 Minister werd zette hij Frans De Potter af als hulparchivaris van de Staat wegens “onbekwaamheid”(!)

Alhoewel hij voor de afscheiding van Kerk én Staat was, was hij diep gelovig. Hij was hier geboren op 31 Januari 1835.

10 Januari 1430

Stichting van de Orde van het Gulden Vlies.

Zie ook “Ghendtsche Tydinghen” - 2013 - N° 2 - pp. 92-102.

10 Januari 1480

Geboorte van Margareta van Oostenrijk.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2002 - N° 2 - pp. 98-99.

10 Januari 1518

Plechtige aanstelling van Lieven Hugenois als Abt van de St-Baafsabdij.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2008 - N° 2 - pp. 113-114.

10 Januari 1839

Stichting van het Genootschap der Vlaamsche Bibliofielen.

Het kwam er op initiatief van Ph. Blommaert en C.P. Serrure.

In 1845 herdrukte dit genootschap 5 zeldzame boeken i.v.m. de geschiedenis van Vlaanderen.

De uitgave bleef beperkt tot 130 exemplaren waarvan 28 op naam van de leden.

10 Januari 1839

Stichting van het Kunst- en Toneelgenootschap “Jong en Leerzuchtig”.

Het werd gesticht in “De Vogelstruis” in de Belgradostraat. Het had zijn lokaal in “De Draecke” op de hoek van de Hoogpoort en het Schepenhuisstraatje.

(De oude metselaarsloge).

10 Januari 1849

Geboorte van Louis Cloquet.

Niet in Gent zoals sommigen zullen menen, maar in het Henegouwse plaatsje Feluy.

Na zijn humaniora gedaan te hebben in Nijvel kwam hij afgezakt naar Gent. Hij behaalde hier zijn diploma van Ingenieur in 1871. Enkele jaren later bekleedde hij deze functie bij het Departement van Bruggen en Wegen.

Maar was Cloquet ingenieur, hij was ook en vooral architect, oudheidkundige en kunstminnaar en dit niet het minst onder de invloed van Baron Jean-Baptiste Béthune.

Hij sloot zich aan bij de Gebroeders Desclee die in Doornik een uitgeverij bezaten van kunstboeken. Hij was een van de voornaamste bezielers van dit opzet.

Hij was een gewaardeerde architect-restaurateur, niet bepaald een gemakkelijk beroep dat niet alleen een grondige geschiedkundige kennis vergt, maar ook een uitgesproken kunstzin. Hij leidde de restauratiewerken van o.m. kerken in Doornik, Antoing, Baudour, Feluy, Perwez.

Toen Adolphe Pauli in 1890 op rust gesteld werd was het Louis Cloquet die hem opvolgde als titularis van de leerstoel Architectuur aan de Universiteit.

Maar Cloquet beperkte zich niet tot restaureren, hij bouwde ook en hielp mee het Gentse stadsgezicht bepalen. Men kan nooit ver lopen in Gent zonder een gebouw van hem tegen te komen. Zo het St-Pietersstation, de Polikliniek van de Bijloke, de gebouwen van de Plantentuin in de Ledeganckstraat, het Instituut Rommelaere tussen de Hospitaalstraat en de Baertsoenkaai, het gebouw van de Openbare Werken op de Predikherenlei, de St-Michielsbrug en, samen met Mortier, de Grote Post op de Korenmarkt.

In 1903 bouwde hij zijn eigen huis op de Leopold II-laan, een merkwaardig gebouw, “De Kat en de Hond” genoemd dat nu nog bestaat.

Hij was ook een van de meest gewaardeerde kunstvoordrachtgevers van ons land en publiceerde verschillende werken, waaronder zijn “Traité classique d’Architecture” in 5 delen Louis Cloquet stierf op 11 Januari 1920. Hij werd begraven op het Kerkhof van de Brugse Poort.

10 Januari 1856

Willem Rogghé opent zijn boekhandel op de Kalanderberg.

Zie ook “Ghendtsche Tydinghen” - 2006 - N° 1 - pp. 63-64.

10 Januari 1902

Dood van Dr. Adolphe Burggraeve.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2003 - N° 6 - p. 399.

10 Januari 1917

Dood van Buffalo Bill.

11 Januari 1803

Geboorte van Henri Moke.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2013 - N° 1 - pp. 74-75.

11 Januari 1819

Dood van Petrus Verheyen.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2004 - N° 5 - pp. 332-333.

11 Januari 1920

Dood van Louis Cloquet.

12 Januari 1519

Dood van Maximiliaan van Oostenrijk.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2005 - N° 6 - p. 391.

12 Januari 1567

De Stad bekrachtigt de ontbinding van de "Jonge St-Jorisgilde".

Het juiste stichtingsjaar is niet gekend, vermoedelijk op het einde van de 14^e eeuw. De vroegste oorkonde waarin zij vermeld wordt dateert van 10 Juli 1438.

Zij was samengesteld uit jongeren niet ouder dan 18 jaar. Ieder jaar moest de eed van de oude gilde een lid aanduiden om de jeugd te besturen.

De Deken werd gekozen door de jonge schutters zelf. De eed bestond uit 12 leden: een koning, een deken, 8 proviseerders, een baljuw en een klerk.

In 1520 telde deze gilde 524 leden, ook uit gemeenten zoals Drogen en Latem.

De leden gingen op 18 jaar over naar de oude gilde. Dit werd ook ieder jaar toegestaan aan de 3 beste schutters (mits akkoord van de eed van de oude gilde).

Hun lokaal was gelegen naast het lokaal van de Oude gilde. (Nu zo ongeveer Café “De Turk” De Jonge Gilde was uitgeleefd in 1567 wanneer zij op verzoek van de Oude Gilde ontbonden werd.

12 Januari 1699

Geboorte van David ‘t Kindt.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2004 - N° 1 - pp. 47-49.

12 Januari 1769

De Visverkopers geven een toneelvoorstelling in de St-Sebastiaensschouwburg.

Alhoewel zij minder invloedrijk waren dan de Vleeshouwers vormden zij toch een machtige en gesloten nering die als N° 2 vermeld stond op de protocolaire ranglijst.

Samen met de vleeshouwers hadden zij het voorrecht bij Blijde Intreden en andere plechtigheden de gezagdragers te mogen escorteren.

Men kon slechts visverkopers worden wanneer men afstamde van een Visverkoper die lid was van de nering. Deze nering was dus zeer gesloten en na de opstand tegen Keizer Karel waren er, op enkele uitzonderingen na, vier families die het monopolie van de visverkoop bezaten: de Cauweryckx, de Minne’s, de Van Loo’s, de De Moor’s.

In 1794 waren er op de 83 visverkopers, 74 die Van Loo heetten. Net zoals de Vleeshouwers mochten zij zich “Prinsenkinderen” noemen. Nu moet gij u over deze term niet al te veel illusies maken. Sommigen lieten wel eens uitschijnen dat zij van hogere afkomst waren maar dezen die geloof hechtten aan dat sprookje zullen wel niet talrijk geweest zijn. In die tijd was het woord “kind” synoniem van “knecht” en het betekende dat in het geval van nood en wanneer zij daar toe opgeroepen werden, zij verplicht waren de prins, de graaf of wie hier ook aan de macht was bij te staan en aldus het privilege bezaten hun leven in gevaar te mogen stellen. Dat is natuurlijk heel wat anders dan afstammen van een prins. Het vermelden waard is wel dat onze kloeke visverkopers in 1769 een toneelvoorstelling gaven in de grote St-Sebastiaensschouwburg, de voorloper van onze Opera.

“Met permissie zal op heeden Donderdag den 12 Januari 1769 door eenige liefhebbers van de vrye neiringe van de Vischverkoopers deser stad Gendt ver-

Het "Withuis". Gewezen Gildehuis van de Visverkopers.

toont worden eene nieuwe Pantomine genaemd D'onverwachte Tooveresse ofte de Fortuyn van Arlequin. Dese Pantomine in dry akten zal verciert syn met alle syne decoratien ende nieuwe Dansen onder de directie van d'Aubat de Saint Flour. Op den grooten theater van de Confrerie van den H. Sebastiaen."

Ziet gij onze huidige visverkopers al een voorstelling geven in de Opera? Zij hadden vroeger een neringhuis in de Burgstraat, maar in 1470 waren zij eigenaar geworden van een gebouw rechtover het Groot Vleeshuis. op de Groentenmarkt die toen nog de Vismarkt was. Het is dààr waar zij in 1506 hun gildehuis lieten optrekken, dat door brand geteisterd werd in 1536.

Na de verbeurdverklaring in 1540 werd wat er van overbleef verkocht voor een appel en een ei. Het kwam in particulier bezit en kreeg na heropbouw de naam van "Withuis". Dit huis is nu nog te zien op de Groentenmarkt. Het bevindt zich tussen de Vleeshuisbrug en het Schuddevisstraatje. En voor dezen die dit straatje niet zouden kennen: het is het straatje van het "Dreupelkot".

12 Januari 1843

Geboorte van Sieske de Gistmarchand.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2007 - N° 4 - pp. 244-245.

13 Januari 1522

Trouw van Maria van Hongarije met de Kroonprins Lodewijk.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2008 - N° 1 - pp. 57-59.

13 Januari 1599

Dood van François Van Wychuus.

In de St-Baafskerk is slechts één koperen epitaaf bewaard gebleven, namelijk dat van François Van Wychuus in de doopkapel.

Hij staat er op afgebeeld met zijn negen zonen in wapenuitrusting. Zijn vrouw Maria van Pollinchove met drie dochters aan de overzijde.

Hij was een bekend figuur uit de 16e eeuw. Hij stamde uit een adellijk geslacht en bracht het grootste deel van zijn leven door op de slagvelden. Hij had het o.m. aan de stok met Hembyze en Ryhove. Hij werd 2 maal gevangen genomen en gefolterd.

Hij stierf op bijna 80-jarige leeftijd, waarschijnlijk met meer littekens op het lijf dan rimpels op het voorhoofd.

Zijn zonen waren allen uit hetzelfde hout gesneden en verdedigden met evenveel moed dezelfde idealen als hun vader.

Januari 1810

De Stad Gent koopt de gebouwen van de gewezen St-Pietersabdij.

13 Januari 1811

Geboorte van Constant D'Hossche.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 1999 - N° 6 - pp. 352-363.

13 Januari 1695

Dood van Isabella Stoop.

Zij sloot zich in 1669 aan bij enkele vrome juffrouwen, oude verpleegsters van het Pesthuis die in 1660 een nieuwe kloostergemeenschap hadden gesticht. Zij stelde haar huis (waarschijnlijk in de Onderstraat) open voor deze jonge gemeenschap. Dit was het begin van de Salesschool.

Van 1671 tot 1695 was zij Moeder-Overste van deze school.

13 Januari 1844

Inwijding van de nieuwe kerk van de Jezuiten op de hoek van de Houtleie en de Bestormstraat.

13 Januari 1845

De nieuwe feestzaal van "La Concorde" wordt ingehuldigd met een banket van 160 couverts.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2001 - N° 5 - pp. 324-325.

13 Januari 1863

Men begint met het uitgraven van de Verbindingsvaart.

13 Januari 1982

Dood van Geo Langie.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2006 - N° 6 - p. 386.

13 Januari 1998

Dood van Simonne Van Parijs

Deze Gentse zangeres werd geboren op 12 September 1914. Zij maakte haar debuut in 1933 in het "Geluk in 't Werk"

Hugo Collumbien

Simonne Van Parijs. 1914-1998.